

ÁROP – 1.1.21-2012-2012-0001

**A KORRUPCIÓ MEGELŐZÉSE ÉS A KÖZIGAZGATÁS-FEJLESZTÉS ÁTTEKINTÉSE” PROJEKT ÁROP-1.1.21 SZÁM
II. modul: A KORRUPCIÓ MEGELŐZÉSE ÉS KRIMINOLÓGIÁJA**

Hollán Miklós egyetemi docens, NKE-RTK

TANMENET / ÜTEMTERV A TANANYAG FELDOLGOZÁSÁHOZ

Modul megnevezése, címe:

„A korrupció megelőzése és kriminológiája”

Almodul megnevezése, címe:

„Korrupció büntetőjogi vonatkozása”

Oktatási, képzési, fejlesztési célok (al) modul elsajátíttatása során:

A korrupciós bűncselekmények anyagi büntetőjogi kérdéseinek ismerete a következő vonatkozásokban nyújthat segítséget az integritás tanácsadóknak munkájuk során:

A korrupciós bűncselekmények feljelentésével, illetve ezzel kapcsolatos tanácsadási feladatok ellátásánál nyilvánvalóan nélkülözhetetlen az anyagi büntetőjogi kérdések ismerete

A kockázat-elemzés szempontjából sem lényegtelen annak ismerete, hogy az adott korrupciós formát a jogalkotó mennyire súlyosnak tartja, aminek tekintetében a büntetőjogi szankcionálás megléte jó eligazítást adhat.

A megelőző intézkedések kidolgozása során is lényeges lehet annak ismerete, hogy az adott korrupciós cselekménytípus leküzdésére a büntető igazságszolgáltatás „gépezetét” is igénybe lehet-e venni.

Minimumkövetelmények: ismeretek, fogalmak és azok elsajátítási szintje, készségek és azok alkalmazási szintje. Mit kell tudnia, mire kell képesnek lennie az almodul elsajátítása után a résztvevőnek ahhoz, hogy megfeleljen az elvárásoknak?

Ismerje fel a következő bűncselekmények fogalmát, képes legyen a hamis állítások kiszűrésére, illetve ezek meghatározására:

- passzív hivatali vesztegetés
- nemzetközi kapcsolatban elkövetett passzív hivatali vesztegetés
- aktív hivatali vesztegetés
- nemzetközi kapcsolatban elkövetett aktív hivatali vesztegetés
- passzív nem-hivatali vesztegetés
- nemzetközi kapcsolatban elkövetett passzív nem-hivatali vesztegetés
- aktív nem-hivatali vesztegetés
- nemzetközi kapcsolatban elkövetett aktív nem-hivatali vesztegetés
- passzív igazságszolgáltatási vesztegetés
- aktív igazságszolgáltatási vesztegetés
- nemzetközi kapcsolatban elkövetett passzív igazságszolgáltatási vesztegetés
- nemzetközi kapcsolatban elkövetett aktív igazságszolgáltatási vesztegetés

- passzív hivatali befolyással üzérkedés
- nemzetközi kapcsolatban elkövetett passzív hivatali befolyással üzérkedés
- hivatali befolyás vásárlása
- passzív nem-hivatali befolyással üzérkedés
- nemzetközi kapcsolatban elkövetett hivatali befolyás vásárlása
- nem-hivatali befolyás vásárlása

Ismerje a következő fogalmakat, képes legyen a hamis állítások kiszűrésére, illetve ezek meghatározására:

- szükségképpen korrupciós bűncselekmény
- nem szükségképpen korrupciós bűncselekmény
- előny elfogadása
- előny kérése
- egyetértés rá tekintettel harmadik személynek adott előnnyel
- az előny
- a működéssel kapcsolatos elkövetés
- a kötelelesség szegés

- hivatalos személy
- a külföldi hivatalos személy
- az előnyt hivatalos személyre tekintettel való adása (ígérete)
- a gazdálkodó szervezet
- külföldi gazdálkodó szervezet
- eljárási jogok és kötelességek
- hivatali befolyás
- vesztegetés látszatának keltése

Képes legyen megragadni a vesztegetés és a befolyással üzérkedés közötti különbségeket és hasonlóságokat.

Képes legyen meghatározni a hivatali, nem-hivatali és igazságszolgáltatási korrupciós szabályozása közötti különbségeket és hasonlóságokat.

Képes legyen elkülöníteni a korrupció passzív és az aktív oldalának szabályozását, illetve meghatározni a különbségeket és hasonlóságokat.

Képes legyen megállapítani a hazai és nemzetközi vonatkozású korrupciós bűncselekmények szabályozásának hasonló és eltérő vonásait

Képes legyen összefüggésben is meghatározni a büntetőjog és a korrupció kapcsolatát, illetve a korrupciós bűncselekmények más bűncselekményekhez fűződő viszonyát, egyes korrupciós bűncselekmények kapcsolatát. Ez utóbbi vonatkozásban különösen fontos

- a passzív vesztegetés és a passzív befolyással üzérkedés, illetve
- az aktív vesztegetést és a befolyás vásárlásának elkülönítése.

Képes legyen esettanulmány formájában feldolgozni a következő kérdéseket

- a korrupciós bűncselekmények jogi tárgya (büntetendőségének indokai)
- az előny jogtalansága
- az előny és a kötelességzegés kapcsolata
- az előny és a működés kapcsolata.

Képes legyen interperszonális kapcsolatban tanácsot adni

- a korrupciós bűncselekményeket érintő feljelentés kötelezettség terjedelmével,
- illetve a hatósággal való együttműködést jutalmazó rendelkezések alkalmazásával kapcsolatban.

Képes legyen egyszerűbb gyakorlati jogesetek kapcsán eldönteni, hogy egy adott cselekmény milyen korrupciós bűncselekménynek minősül.

A jogesetek kapcsán egyaránt képes legyen vizsgálni a hivatalos személy, más passzív vesztegető, a befolyással üzérkedő és az ügyfél felelősségét.

Oktatók, illetve résztvevők számára ajánlott irodalom (háttér- és kiegészítő anyagok): *Például: Az xxx honlapjának megismerése. A további hivatkozott jogszabályok, biztonsági szabályzatok megismerése. Érdeklődőknek külön feladatként adható pl. recenzió készítése.*

Irodalom

1. Angyal Pál Hivatali és ügyvédi büntettek és vétségek. Athenaeum, Budapest, 1943.
2. Balogh Ágnes: „A vesztegetés megítélésének egyes jogtörténeti vonatkozásai” In: Korruptió Magyarországon (szerk.: Csefkó Ferenc – Horváth Csaba). Friedrich Ebert Alapítvány – Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 2001. 303-314.
3. Balogh László: „Szervezett bűnözés és a korruptió” In: Korruptió Magyarországon (szerk.: Csefkó Ferenc – Horváth Csaba). Friedrich Ebert Alapítvány – Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 2001. 377-383.
4. Belegi József: „A közélet tisztasága elleni támadások az ítélkezési tapasztalatok fényében” In: Korruptió Magyarországon (szerk.: Csefkó Ferenc – Horváth Csaba). Friedrich Ebert Alapítvány – Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 2001. 384-392.
5. Bércesi Ferenc: „Korruptió és közigazgatás” In: Korruptió Magyarországon (szerk.: Csefkó Ferenc – Horváth Csaba). Friedrich Ebert Alapítvány – Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 2001. 164-169. o.
6. Bócz Endre: Az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények. In: A Büntető törvénykönyv magyarázata (szerk.: László Jenő). KJK, Budapest, 1986. 685-732. o.
7. Bócz Endre: „Az államigazgatás, az igazságszolgáltatás és a közélet tisztasága elleni bűncselekmények” In: A Büntető Törvénykönyv magyarázata. (szerkesztő-lektorok: Györgyi/Wiener (1996) KJK, Budapest. II. kötet. 470-541. o.

8. Bócz Endre: „Korrupciós bűncselekmények a magyar büntetőjogban” In: Korrupció Magyarországon I. (szerk. Kránitz Mariann). Transparency International Magyarországi Tagozata Egyesület, Budapest, 2000. 111-124.
9. Bócz Endre: „A közélet tisztasága elleni bűncselekmények újra kodifikálása” *Büntetőjogi Kodifikáció*, 4. évf. (2004) 4. sz. 34-42. old.
10. Cserei Gyula: „Ügyészségi megállapítások a korrupciós bűncselekmények nyomozási tapasztalataiból” In: Korrupció Magyarországon I. (szerk. Kránitz Mariann). Transparency International Magyarországi Tagozata Egyesület, Budapest, 2000. 133-152.
11. Cserta Zoltán: „Közigazgatás és korrupció” In: Korrupció Magyarországon I. (szerk. Kránitz Mariann). Transparency International Magyarországi Tagozata Egyesület, Budapest, 2000. 81-96.
12. Desewffy Anna: „A közbeszerzés és a korrupció összefüggései” In: Korrupció Magyarországon I. (szerk. Kránitz Mariann). Transparency International Magyarországi Tagozata Egyesület, Budapest, 2000. 69-80.
13. Hollán Miklós: A korrupciós bűncselekmények. In: Hollán Miklós – Kis Norbert: *Büntetőjog. II. Az anyagi büntetőjog különös része Alapismeretek a közszolgálati szakemberképzés számára*. Dialog Campus, Budapest/Pécs, 2011. 228-248. o.
14. Corruption Risks in Hungary. National Integrity System Study Part One Hungary (ed.: Eszter Kósa – Noémi Alexa). Nyitott Könyvműhely, Budapest, 2007.
15. Corruption risks in the business sector National Integrity System Country Study Part Two. Hungary (Noémi Alexa et. al.). Transparency International, Budapest, 2008.
16. Gál István László „Molnár Csaba ügye a Fővárosi Ítéltáblán Döntés az Országos Rendőr-főkapitányság Pénzmosás Elleni Osztálya vezetőjének vesztegetési ügyében” *Jogesetek Magyarázata*, 2010/1. szám. 33-38. o.
17. Hollán Miklós: „Molnár Csaba vesztegetési ügye: még egyszer az előny jogtalanságáról. kritikai megjegyzések Gál István László elemzése kapcsán” *Jogesetek Magyarázata*, 2010/3. szám. 45-53. o.
18. Hollán M.: „A befolyással üzérkedő ügyfelének büntetendőségéről” *Magister Scientiae et Reipublicae*. Ünnepi tanulmányok Máthé Gábor tiszteletére 70. születésnapja alkalmából. Dialog Campus, Budapest, 2011. 39-50. o.
19. Hollán M.: „A nemzetközi kapcsolatban elkövetett vesztegetésről -- a Btk. legújabb módosítása kapcsán” *Jogi Iránytű*, 2011/2 szám (2011. július 20.). 40-43. o.
20. Hollán M.: „A befolyás vásárlásának büntetni rendeléséről a Btk. legújabb módosításának tervezete kapcsán.” *Jogi Iránytű*, 2011/3. szám (2011.

- október 7.). 1-2. o. http://www.mta-ius.hu/jogi_iranytu/5_hollan_miklos.pdf
21. Kis Norbert: „Büntethető-e a lobbizás?” *Magyar Jog*, 5/2003: 280–281. o.
  22. Ernyes Mihály: „Rendőri korrupció?” In: *Korrupció Magyarországon* (szerk.: Csefkó Ferenc – Horváth Csaba). Friedrich Ebert Alapítvány – Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 2001. 359-366. o.
  23. Földvári József: „A közélet tisztasága elleni bűncselekmények” In: Erdősy Emil – Földvári József – Tóth Mihály: *Magyar Büntetőjog Különös Rész* (szerk. Földvári József). Harmadik Átdolgozott kiadás. Rejtjel, Budapest, 1998. 272. o.
  24. Gatter László: „Bíróság és korrupció” In: *Korrupció Magyarországon I.* (szerk. Kránitz Mariann). Transparency International Magyarországi Tagozata Egyesület, Budapest, 2000. 153-166.
  25. Hack Péter: „Korrupció és jog” In: *Korrupció Magyarországon* (szerk.: Csefkó Ferenc – Horváth Csaba). Friedrich Ebert Alapítvány – Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 2001. 143-147..
  26. Hankiss Elemér 2001 „A korrupció játéka Közép-Kelet Európában 1945-1999” In.: *Korrupció Magyarországon* (szerk.: Csefkó Ferenc – Horváth Csaba). Friedrich Ebert Alapítvány – Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 2001. 13-32. o.
  27. Klitgard, Robert: *Controlling Corruption*. University Of California Press, Berkley.... , 1991. 3. o.
  28. Kránitz Mariann: *A korrupciós bűnözés*. KJK, Budapest. 341 o.
  29. Kránitz Mariann: „Prológus, avagy néhány gondolat a korrupcióról” In: *Korrupció Magyarországon I.* (szerk. Kránitz Mariann). Transparency International Magyarországi Tagozata Egyesület, Budapest, 2000.
  30. Kránitz Mariann: „A korrupciós bűnözés” In: *Korrupció Magyarországon* (szerk.: Csefkó Ferenc – Horváth Csaba). Friedrich Ebert Alapítvány – Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 2001. 315-327.
  31. Márki Zoltán: „Válasz a korrupciós kihívásokra” In.: *Korrupció Magyarországon* (szerk.: Csefkó Ferenc – Horváth Csaba). Friedrich Ebert Alapítvány – Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 2001. 33-41. o.
  32. Nagy Zoltán András: „A korrupció társadalmi hatásai és a jog” In: *Korrupció Magyarországon* (szerk.: Csefkó Ferenc – Horváth Csaba). Friedrich Ebert Alapítvány – Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 2001. 148-163.
  33. Sinku Pál: „Vesztegetés a gazdaságban” In: *Korrupció Magyarországon* (szerk.: Csefkó Ferenc – Horváth Csaba). Friedrich Ebert Alapítvány – Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 2001. 265-271.

34. Sinku Pál: „A közélet tisztasága elleni bűncselekmények” In: Belovics Ervin –Molnár Gábor – Sinku Pál: *Büntetőjog Különös Rész.* Hatodik, átdolgozott kiadás. HVG-ORAC, Budapest, 2007. 325. o.
35. Sóvári Mónika: „Korrupció az egészségügyben” In: *Korrupció Magyarországon I.* (szerk. Kránitz Mariann). Transparency International Magyarországi Tagozata Egyesület, Budapest, 2000. 97-109.
36. Tremmel Flórián: „Az aktív vesztegető büntetlensége és a vesztegetés kriminalisztikai vonatkozásai” In.: *Korrupció Magyarországon* (szerk.: Csefkó Ferenc – Horváth Csaba). Friedrich Ebert Alapítvány – Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 2001. 337-345. o.
37. Vida Mihály – Juhász Zsuzsanna: „A közélet tisztasága elleni bűncselekmények” In: *A magyar büntetőjog különös része* (szerk.: Nagy Ferenc). HVG-ORAC, Budapest, 2009. 353.
38. Vida Mihály: „A közélet tisztasága elleni bűncselekmények” In: *A magyar büntetőjog különös része* (szerk.: Nagy Ferenc). Korona, Budapest, 2005.
39. Vida Mihály: „A közélet tisztasága elleni bűncselekmények” In: *A magyar büntetőjog különös része.* (szerk.: Nagy Ferenc) Korona Kiadó, Budapest. 380-409. o.

Honlapok

<http://korrupciomegelozes.kormany.hu/>
<http://www.k-monitor.hu/>
<http://www.transparency.hu/>
<http://www.crc.uni-corvinus.hu/>

Ellenőrző kérdések

1. Határozza meg mi a különbség a szükségképpen és a nem szükségképpeni korrupciós bűncselekmények között!

2. Határozza meg és ábrázolja is folyamatábrán a vesztegetés, illetve befolyással üzérkedés esetén a korrupciós kapcsolatok lehetséges szereplőit!
3. Határozza meg a következő fogalmakat: hivatalos személy, külföldi hivatalos személy, gazdálkodó szervezet és külföldi gazdálkodó szervezet!
4. Mikor minősül az előny jogtalannak a hivatali és nem-hivatali vesztegetés különböző eseteiben?
5. Határozza meg a korrupciós bűncselekmények legfontosabb elkövetési magatartásait, illetve mutassa be ezek kapcsolatát!
6. Határolja el a működéssel kapcsolatosan, a kötelességszegésért, valamint a kötelességszegés végett elfogadott (adott) előny fogalmát!
7. Mely személyek minősülhetnek gazdálkodó szervezetekkel kapcsolatosan passzív vesztegetőnek, illetve kötelesek megakadályozni az aktív vesztegetést?
8. Határozza meg mikor, kinek és mely a korrupciós bűncselekmények feljelentése kötelező, illetve kik felelnek büntetőjogilag a feljelentés elmulasztásáért!
9. Ismertesse, hogy a korrupciós bűncselekmények elkövetőinek büntetése mely esetekben enyhíthető korlátlanul (mellőzhető különös méltánylást érdemlő esetben)!
10. Ismertesse a korrupciós bűncselekmények fontosabb minősítő körülményeit, határozza meg a kötelességszegés fogalmát, illetve azt is, hogy mikor minősül valaki vezető beosztásúnak, illetve önálló intézkedésre jogosultnak!

ÁROP – 1.1.21-2012-2012-0001

<p>A feldolgozandó tananyagrészt és annak súlyponti elemei</p>	<p>A tananyagfeldolgozás jellege:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ismeretátadás, ismeretbővítés • gyakorlás, alkalmazás, készségfejlesztés • összefoglalás, részösszefoglalás • ismétlés • tudásszint-mérés, ellenőrzés 	<p>A tananyag feldolgozásának és a résztvevők bevonásának, aktivizálásának tervezett módszerei</p> <ul style="list-style-type: none"> • előadás, magyarázat • kérdve kifejtés • vita, érvelés • helyzetgyakorlat • önálló. páros, csoportos feladatmegoldás • szerepjáték stb. 	<p><i>Kulcsfogalmak, legfontosabb összefüggések</i></p>	<p>Fejlesztendő, kialakítandó jártasságok, készségek, kompetenciák</p> <p>(A résztvevő milyen szinten legyen képes alkalmazni a tudását?)</p>	<p>A feldolgozáshoz szükséges oktatástechnikai és egyéb szemléltető-eszközök</p>	<p>A tananyag-rész feldolgozásának tervezett időigénye</p>
--	---	--	---	---	--	--

(1. óra) passzív hivatali vesztegetés	Új ismeret átadása, elsajátíttatása	<i>Magyarázza el a részletezett fogalmakat. Mutassa be egy konkrét példa kapcsán az alapvető „terminus technicusok”-ok elsajátításának fontosságát</i>	<i>A jogi tárgy A hivatalos személy Az elkövetési magatartások A jogtalan előny A hivatali működésével összefüggésben a minősített esetek feljelentés elmulasztásának büntetendősége</i>	<i>Ismerje fel a résztvevő az adott fogalmat körülírása alapján Legyen képes felismerni a hibás fogalom-meghatározást Legyen képes fogalmat meghatározni, definiálni egyszerű körülírással</i>	<i>projektor, laptop, jogtár</i>	<i>45 perc</i>
---	--	--	--	--	--------------------------------------	----------------

			<i>büntetés korlátlan enyhítése, illetve mellőzése</i>			
(2. óra) nemzetközi kapcsolatban elkövetett passzív hivatali vesztegetés aktív hivatali vesztegetés nemzetközi kapcsolatban	<i>Új ismeret átadása, elsajátíttatása Új ismeret bővítése, elmélyítése</i>	<i>Magyarázza el a részletezett fogalmakat. Mutassa be egy konkrét példa kapcsán az alapvető „terminus technicusok”-ok elsajátításának fontosságát.</i>	<i>jogi tárgy külföldi hivatalos személy elkövetési magatartások rá tekintettel adott előny a minősített esetek feljelentés</i>	<i>Ismerje fel a résztvevő az adott fogalmat körülírása alapján Legyen képes felismerni a hibás fogalom- meghatározást Legyen képes fogalmat meghatározni, definiálni egyszerű</i>	<i>projektor, laptop, jogtár</i>	<i>45 perc</i>

elkövetett hivatali vesztegetés	aktív			<i>elmulasztásána k büntetendőség e büntetés korlátlan enyhítése, illetve mellőzése</i>	<i>körülírással</i>		
(3. óra) passzív hivatali vesztegetés nemzetközi kapcsolatban	nem-	<i>Új ismeret átadása, elsajátíttatása Új ismeret bővítése, elmélyítése</i>	<i>Magyarázza el a részletezett fogalmakat. Mutassa be egy konkrét példa kapcsán az alapvető „terminus technicusok”-ok elsajátításának</i>	<i>jogi tárgy elkövetési magatartások kötelességszegés ért elfogadott előny</i>	<i>Ismerje fel a résztvevő az adott fogalmat körülrása alapján Legyen képes felismerni a hibás fogalom-</i>		<i>45 perc</i>

elkövetett passzív nem-hivatali vesztegetés		<i>fontosságát.</i>	<i>a minősített esetek feljelentés elmulasztásána k büntetendőség e büntetés korlátlan enyhítése, illetve mellőzése</i>	<i>meghatározást Legyen képes fogalmat meghatározni, definiálni egyszerű körülrással</i>		
---	--	---------------------	---	--	--	--

<p>(4. óra)</p> <p>aktív nem-hivatali vesztegetés</p> <p>nemzetközi aktív nem-hivatali vesztegetés</p> <p>passzív igazságszolgáltatási vesztegetés</p> <p>aktív igazságszolgáltatási vesztegetés</p> <p>nemzetközi kapcsolatban elkövetett passzív igazságszolgáltatási</p>	<p>Új ismeret átadása, elsajátíttatása</p> <p>Új ismeret bővítése, elmélyítése</p>	<p><u>Magyarázza el</u> a részletezett fogalmakat.</p> <p><u>Mutassa be</u> egy konkrét példa kapcsán az alapvető „terminus technicusok”-ok elsajátításának fontosságát.</p>	<p>jogi tárgy elkövetési magatartások kötelelességhez célzata a minősített esetek eljárási jogok és kötelelességek feljelentés elmulasztásának büntetendőség e büntetés korlátlan</p>	<p>Ismerje fel a résztvevő az adott fogalmat körülírása alapján</p> <p>Legyen képes felismerni a hibás fogalom-meghatározást</p> <p>Legyen képes fogalmat meghatározni, definiálni egyszerű körülírással</p>	<p>projektor, laptop, jogtár</p>	<p>45 perc</p>
---	--	--	---	--	----------------------------------	----------------

si vesztegetés nemzetközi kapcsolatban elkövetett aktív igazságszolgáltatási vesztegetés			<i>enyhítése, illetve mellőzése</i>			
(5. óra) passzív hivatali befolyással üzérkedés nemzetközi kapcsolatban elkövetett passzív hivatali	<i>Új ismeret átadása, elsajátíttatása</i>	<i>Magyarázza el a részletezett fogalmakat. Mutassa be egy konkrét példa kapcsán az alapvető „terminus technicusok”-ok elsajátításának fontosságát, elsősorban az elhatárolás kapcsán.</i>	<i>jogi tárgy elkövetési magatartások hivatkozott befolyás halmazat a vesztegetéssel vesztegetés</i>	<i>Ismerje fel a résztvevő az adott fogalmat körülírása alapján Legyen képes felismerni a hibás fogalom- meghatározást Legyen képes fogalmat</i>	<i>projektor, laptop, jogtár</i>	<i>45 perc</i>

ÁROP – 1.1.21-2012-2012-0001

befolyással üzérkedés hivatali befolyás vásárlása passzív nem- hivatali befolyással üzérkedés nemzetközi kapcsolatban elkövetett hivatali befolyás vásárlása nem-hivatali befolyás vásárlása			<i>állítása, látszatának keltése befolyás vásárlása</i>	<i>meghatározni, definiálni egyszerű körülrírással</i>		
---	--	--	---	--	--	--

(6. óra)	Gyakorlás, alkalmazás	<i>Csoportokban vitassák meg a fogalom tartalmát saját szakterületükről vett példákkal, alakítsanak ki közös álláspontot, majd ütköztessék a csoportok egymással az álláspontokat!</i>	<i>A korrupciós bűncselekmények jogi tárgya, büntetendőségének indokai az előny jogtalansága az előny és a működés (kötelelessége</i>	<i>Képes legyen munkája kapcsán kulcsfontosságú fogalmakat (jogtalan előny) meghatározni és azok tartalmát kifejtteni.</i>	<i>Flip-chart tábla, filcek, nagyméretű papír</i>	<i>45 perc</i>

ÁROP – 1.1.21-2012-2012-0001

			<i>gés) kapcsolata feljelentés kötelezettség terjedelme a büntetés korlátlan enyhítése (mellőzése)</i>	<i>tapasztalati tényanyagából adott fogalmak, összefüggések megláttatására. Képes legyen egyszerűbb jogesetet megoldani, aza megállapítani, hogy milyen bűncselekmény valósul meg.</i>		
--	--	--	--	--	--	--

(7. óra)	Írásbeli tudásszintmérés feladatlappal	Önálló feladatmegoldás – ellenőrzés (önellenőrzés) értékelés	Az 1-6. óra összes kulcsszava	Képes legyen felismerni az alapvető fogalmakat, illetve azok hibás meghatározását Képes legyen munkája kapcsán kulcsfontosságú fogalmakat (jogtalan előny) meghatározni és azok tartalmát kifejteni. Képes legyen egyszerűbb jogesetet megoldani, aza megállapítani, hogy	Próbateszt lapok, projektor, laptop	45 perc
----------	---	--	-------------------------------------	--	--	---------

ÁROP – 1.1.21-2012-2012-0001

				<i>milyen bűncselekmény valósul meg.</i>		
<i>(8. óra)</i>	<i>Összefoglalás (modul végén), illetve részösszefoglalás (almodul végén) ismétlés (új modul előtt)</i>	<i>A kb. 12-15 fős csoportok készítsenek egymásnak a témához kapcsolódóan <u>összefoglaló</u> ábrát, vázlatot a tanultakról és ezt mutassák be.</i>	<i>Az 1-6. óra összes kulcsszava</i>	<i>Képes legyen összefüggéseket felismerni a korrupciós bűncselekmények szabályozásában</i>	<i>Flip-chart tábla, filcek, nagy méretű papír</i>	<i>45 perc</i>

1. RÉSZLETES ÓRAVÁZLAT (A KORRUPCIÓ BÜNTETŐJOGI VONATKOZÁSAI)

1.1. ALAPVETÉS

1.1.1. A tananyag célja és felépítése

A tananyag egyaránt figyelemmel van a hatályos Btk. szabályozására, illetve az előre láthatóan 2013. július 1. napján hatályba lépő 2012. évi C. törvény (új Btk.) rendelkezéseire is. Az integritás tanácsadók munkájukat már akkor kezdik meg, amikor az új Btk. hatályban van. A korrupciós bűncselekmények feljelentésével, illetve ezzel kapcsolatos tanácsadási feladatok ellátása során azonban szükségük lesz a jelenleg hatályos Btk. ismeretére, amely elkövetéskor hatályos jogként a Btk. 2. §-a alapján alkalmazható. A két joganyag párhuzamos ismertetésével és módszeres összehasonlításával a tananyag kiváló lehetőséget ad az integritás tanácsadóknak arra is, hogy megismertessék az új Btk. korrupciós szabályait a közzszolgálatban dolgozókkal. A korrupciós bűncselekmények további jogtörténeti vagy jogpolitikai kérdéseire a tananyag csak akkor tér ki, ha ez elősegíti a hatályos vagy az új. Btk. rendelkezéseinek megértését.

A tananyag kialakításánál figyelemmel voltunk arra is, hogy a hivatalos személyeket minden bűncselekmény (így a vesztegetés és a befolyással üzérkedés elkövetése esetén is) feljelentési kötelezettség terhel,¹ a vesztegetés és a nemzetközi kapcsolatban elkövetett vesztegetés feljelentésének elmulasztása pedig önmagában is bűncselekményt képez.² A tananyag egyébként éppen erre tekintettel nem korlátozódik a hivatalos személyek által, illetve azok vonatkozásában elkövethető vesztegetés és befolyással üzérkedés büntetőjogi szabályozására, hanem átfogja azoknak a tényállásoknak az

¹ a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 171. § (2) bekezdése alapján

² Btk. 255/B. §, 258/ F. §. új Btk. 297. § (2) bek.

elemzését is, amelyek a gazdálkodó szervezetekkel kapcsolatos korrupciós bűncselekményekre vonatkoznak.

A tananyag a szükségképpen korrupciós bűncselekmények szabályozását elemzi, csak elhatárolásként tér ki azon bűncselekmények – elsősorban a hivatali visszaélés, illetve a hűtlen kezelés – tényállásaira, amelyeket gyakran korrupciós jelleggel követnek el. A tananyag a szükséges alapvetést követően elsőként a szükségképpen korrupciós bűncselekmények alaptípusának, a passzív hivatali vesztegetésnek a szabályozását elemzi részletesen. Ezt követően az aktív hivatali vesztegetés, a nemzetközi kapcsolatban elkövetett hivatali vesztegetés, a hivatali befolyással üzérkedés, a nem-hivatali vesztegetés, és befolyással üzérkedés kapcsán már csak azokra a kérdésekre térünk ki, amelyek vonatkozásában e tényállások a passzív hivatali vesztegetéshez képest eltérő elemeket tartalmaznak.

1.1.1. Büntetőjog és korrupció

A következő eseteket használja a korrupció és büntetőjog kapcsolatának szemléltetéséhez:

Bizonyos országokban (így pl. hazánkban) bűncselekményt képez, ha valaki arra hivatkozással, hogy hivatalos személyt befolyásol előnyt kér. Más államokban (pl. Franciaország) az ilyen cselekmény csak akkor minősül bűncselekménynek, ha azt hivatalos személy követi el. Vannak azonban olyan jogrendszerek is (pl. Németország), amelyekben az ilyen cselekmény nem büntetendő (ha nem minősül csalásnak).

Ebben a vonatkozásban használhatja a következő cikket: Hollán Miklós: „A befolyással üzérkedés büntetendősége a közszférán túl” *Állam- és Jogtudomány*, LIII. évf. (2012) 1. szám. 63-99. o.

A Btk. eredeti szabályai szerint pl. az egyszerű kórházi orvos csak akkor felelt büntetőjogilag vesztegetésért, ha az előnyt a kötelességszegés célzatával kérte. 1987-ben azonban úgy módosították a nem-hivatali vesztegetés tényállását, hogy az ilyen orvos akkor is felelt, ha a működéssel kapcsolatban kötelességének teljesítéséért előnyt kér. Az új Btk. alapján (2013. július 1. napjától) pedig az ilyen orvos akkor is büntetendő, ha az előnyt kötelességének teljesítéséért utólag fogadja el, de azt számára a munkáltatója által készített szabályzat nem engedélyezi.

1.1.2. A korrupciós bűncselekmények fogalma

A nem szükségképpen korrupciós bűncselekmények fogalmát szemléltesse a következő példákon:

A hivatali visszaélést korrupciós jelleggel követik el, ha a hivatalos személy egy gazdag vállalkozó hozzátartozóját azért nevezi ki kormánytisztviselőnek, hogy attól a későbbiekben erre hivatkozással előnyt kérhessen. Hivatali visszaélést követ el, de nem korrupciós jelleggel az a bírósági végrehajtó is, aki a vonatkozó törvény szabályainak megszegésével az ingó foglalatást az arról való meggyőződést megelőzően foganatosította, hogy a sértetnek rendelkezésére áll-e valamelyik pénzforgalmi szolgáltatónál a végrehajtható követelést fedező pénzösszeg.

A hűtlen kezelést korrupciós jelleggel követi el, aki azért rendeli el egy önkormányzati tulajdonú ingatlan áron alul való eladását, hogy annak megszerzéséből és további eladásából a egy barátja tulajdonában lévő cég szerezzen hasznot, aminek egy részét majd egy pártalapítvány támogatására fordítja. Ugyanezen bűncselekményt követi el azonban – nem korrupciós jelleggel – az is, aki az önkormányzati tulajdonú ingatlan felújítását (beázás elleni védelmét) abba belenyugodva nem rendeli el, hogy az ennek következtében fellépő értékcsökkenés jóval meghaladja az annak elhárítására fordítandó költségeket.

A versenyt korlátozó megállapodás közbeszerzési és koncessziós eljárásban büntetnénel a piac felosztására irányuló megállapodás háttérében gyakran egy korrupcióval megvásárolt döntés áll, ami a megrendelőnek kedvezőbb ajánlat megtételétől való tartózkodás. Ha ugyanis a pályázók az eljárás nyertesét maguk közül előre kijelölik, akkor a kijelölt nyertes előre egyeztetett (de a piaci árat így is jelentősen meghaladó) ajánlatot tesz, a többiek pedig ennél is rosszabb (drágább) ajánlatokat adnak be (vagy formai hibákkal kizáratják magukat az eljárásból). Azt összeget pedig, amivel a nyertes ajánlata a piaci árat meghaladja felosztják egymás között. Ha azonban a bűncselekmény a piac felosztására irányuló megállapodással valósul meg, akkor az nem minősül szükségszerűen korrupciós jellegűnek.

1.2. A VESZTEGETÉS

1.2.1. A passzív hivatali vesztegetés súlyponti kérdései

Vesse össze, hogy a korrupciós cselekmény mikor veszélyezteti és mikor sérti a hivatalos személyek kötelesség-teljesítését és az abba vetett bizalmat, figyelemmel pl. a passzív vesztegető céljára.

Elemesse a hivatalos személy fogalma kapcsán a következő kérdéseket:

- Mi indokolja a közjegyző, illetve az önálló bírósági végrehajtó nevesítését?
- A fogalom mennyiben nyúlik túl a hagyományos közhatalmi funkciók vagy tevékenységek körén?
- Kik végeznek rendeltetészerű működéséhez kapcsolódó tevékenységet az ún. szolgálati törvények terminológiája alapján?
- Átfogja-e a közfeladatot ellátó, illetve közpénzekkel gazdálkodó személyek mindegyikét?

Az elkövetési magatartások kapcsán részletesen elemesse

- a büntetőjogi felelősség előrehozását, illetve

ÁROP – 1.1.21-2012-2012-0001

- az előny harmadik személy általi elfogadásával való egyetértés fogalmát, különös tekintettel az új Btk.-ra.

Határozassa meg a hallgatókkal a vagyoni előnyt összegét a következő esetekben:

- kamatmentes (csökkentett kamatozású) hitel (kölcsön)
- árengedménnyel való vásárlás,
- a II. r. vádlott a szabadulását megelőző napokban megegyezett a művezetőjével, az I. r. vádlottal – aki büntetés-végrehajtási polgári alkalmazott volt –, hogy a szabadulás napján a vendéglőnél találkoznak, itt az I. r. vádlottnak a II. r. vádlott átad 1000 forintot, aki abból 500 forintot kávét és teát vásárol a II. r. vádlott elítélt társának.

Határozassa meg a hallgatókkal az előnyt jellegét a következő esetekben:

- a rendőr az eljárás alatt álló személy tulajdonában lévő 25 000 forintos forgalmi értékű autóröncsöt egy 12 000 forintot érő sertés ellenében cseréli el.
- az autójavító vállalat adminisztrátora azt ígéri, hogy ha a hivatalos személy kedvezően intézi az ügyét, ő is elintézi a szerelőnél, hogy a hivatalos személy gépkocsiját soron kívül megjavítsák.
- A rendőr helyesen megállapítja, hogy az igazoltatott személy gépkocsija (mivel a gumik kopottak) közlekedésre műszakilag alkalmatlan. Ezt követően feljánlja, hogy eltekint a szabálysértési feljelentéstől, ha a tulajdonában levő 2 db használt gumiabroncsot az igazoltatott személy tisztességes áron készpénzért megveszi.
- Az előbbi eset, de a gumiabroncsokat a szabálysértő piaci értéküket meghaladó összegért vehette volna meg.

Az előny jogtalansága kapcsán mutasson be példákat a

- más jogszabály által megengedett előnyre, illetve
- társadalmi szokásoknak megfelelő, a szokásos udvariassági gesztusokra,

Elemezzék az előny jogtalansága kapcsán az 1942. évi X. törvény ma is irányadó indokolásának következő két részét:

ÁROP – 1.1.21-2012-2012-0001

- „azt aki közszolgálati működésével kapcsolatban egyéni követelést támaszt, magánérdeket érvényesít, s csak az mentheti, ha jogszabály vagy hatósági rendelkezés kifejezetten feljogosítja díjak közvetlen beszedésére, vagy bizonyos szolgáltatások igénybevételére. Minden más esetben a közönség az ilyenféle követelődést a közhivatali állással való visszaélésnek érzi, ezért helyénvaló azt a közélet tisztasága érdekében nemcsak megtiltani, ha a tilalomhoz büntetőjogi következményeket is fűzni. Ezen az sem változtathat, ha a követelt előny módja és mértéke nem tűnik fel alkalmasnak arra, hogy a közhivatalnok működését lényegesen befolyásolhassa.”
- A miniszteri indokolás szerint „nem lenne helyes bárminő előny elfogadását válogatás nélkül büntetés alá helyezni; ebben az esetben a kivételek egész sorát kellene [...] felsorolni. A hivatali viszonyt rendező jogszabályok e tekintetben távol vannak a teljességtől és nem lehet bennük a részletekben is eligazító utasításokat találni. Sőt ha a közhivatali viszony szempontjából kétségkívül meg nem engedettnek kell is tekinteni bizonyos előny elfogadását, ebből még nem következik, hogy szükséges és kívánatos az esetnek a bűnvádi üldözés útjára terelése; esetleg fegyelmi eljárás útján kielégítően lehet a közhivatalnokot hivatása követelményeihez való alkalmazkodásra kényszeríteni. A javaslat felfogásához képest a büntetőjog bűnösség határvonalát az a közhivatalnok lépi át, aki olyan előnyt fogad el, amely hivatali vagy szolgálati működését a közérdek kárára befolyásolhatja. Ez a fogalom [...] erkölcsi értékeléseknek tág teret enged. Az ilyenszerű juttatás kétségkívül már veszélyeztetheti a közhivatali működés pártatlanságát, elfogulatlanságát, tehát érdemi helyességét is.”

Értékelje az előny jogtalansága kapcsán a következő forrást: a Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi Minisztérium Etikai Kódexéről szóló korábban hatályos 25/2009. (IV. 15.) KHEM utasítás, szerint „minden munkatárs köteles tartózkodni minden olyan ajándék elfogadásától, amely esetében vélelmezhető az ajándékozó befolyásolási szándéka”, de „a megajándékozott becslése szerinti tízezer forintos érték alatt - kivéve, ha alapos okkal vélelmezhető az ajándékozó befolyásolási szándéka - az ajándék elfogadható.” Sőt az

etikai kódex arról is rendelkezik „a megajándékozott becslése szerint a tízezer forintos érték felett a munkatárs csak abban az esetben fogadhat el ajándékot, ha arról az etikai bizottságot értesíti, az ajándékról saját nyilvántartást vezet és a minisztériummal való jogviszonya megszűnésekor az ajándékot a minisztérium részére az államtitkárnak címzett levélben felajánlja, vagy a tízezer forint feletti rész megfizetésével megvásárolja.”

Ha szükséges használja az alább szakirodalmat is:

- Gál István László „Molnár Csaba ügye a Fővárosi Ítéltáblán Döntés az Országos Rendőr-főkapitányság Pénzmosás Elleni Osztálya vezetőjének vesztegetési ügyében” *Jogesetek Magyarázata*, 2010/1. szám. 33-38. o.
- Hollán Miklós: „Molnár Csaba vesztegetési ügye: még egyszer az előny jogtalanságáról. kritikai megjegyzések Gál István László elemzése kapcsán” *Jogesetek Magyarázata*, 2010/3. szám. 45-53. o.

Elemesse az előny és a hivatali működés összefüggését a következő esetek segítségével:

- A rendőr úgy fogad el ajándékot, hogy ezt megelőzően tájékozódik az ismerős fia által elkövetett cselekményről, majd kijelenti, hogy abban (ha szabálysértés lesz) ő fog eljárni,
- A vádlott bűnügyi vizsgálóként arra kért egy élsportolót, akivel szemben korábban több hónappal korábban eredményes és vádemeléssel (majd bírósági ítélettel) zárult nyomozást folytatott, hogy a legközelebbi külföldi útja alkalmával hozzon a részére egy akkoriban csak ott kapható magnetofon készüléket és egy zsebszámoló gépet.

A minősített esetek kapcsán a hallgatók az őket foglalkoztató szerv működése kapcsán elemezzék

- a hivatalos személy kötelességének forrásait,
- a kötelességszegés, hatáskörtúllépés fontosabb fajtáit.

Mutassa be a hivatali helyzettel *egyéb módon visszaélést* a következő jogeset alapján: A határőr elkövetők a lopott gépjárművek külföldre juttatásában pénzbeli ellenszolgáltatás fejében úgy segédkeztek, hogy szolgálaton kívül – az ígért előny fejében – a kiléptető sávban szolgálatban levő társaitól szívességet kértek a soron kívüli és az ellenőrzés nélküli gépkocsi-kiléptetéshez. Ilyenkor azzal a hivatali helyzetükkel éltek vissza, amely abból adódott, hogy más napokon hivatalos személyként ők is ott teljesítenek szolgálatot, és a szolgálatban levő társaikat ismerték.³

Tekintsék át az utóbbi időszak médiájából egy a hallgatók által felvetett a passzív hivatali vesztegetésre utaló hírt. Ha ez nem merül fel, ismertesse a 2. címben szereplő megfelelő jogesetek egyikét:

1.2.2. Nemzetközi kapcsolatban elkövetett passzív hivatali vesztegetés

A külföldi hivatalos személy fogalma kapcsán:

- mutasson rá, hogy a fogalom körébe tartozik bármely külföldi állam, mégpedig akkor is ha biztosít viszonyosságot.
- a nemzetközi szervezeteket és az azokhoz való kapcsolódást illusztrálja példákkal,
- emelje ki azt is, hogy az új Btk. szerint törvényben kihirdetett nemzetközi szerződésre van szükség.

Mutassa be, hogy a nemzetközi kapcsolatban elkövetett passzív hivatali vesztegetést

- a büntetés korlátlan enyhítése, illetve mellőzése, valamint
- a minősítő körülményei kapcsán

miért (lenne) célszerű a megfelelő „hazai” vonatkozású tényállással azonosan kezelni.

---

³ BH 1995/387.

1.2.3. Az aktív hivatali vesztegetés

1.2.3.1. Az előny jogtalansága

Világítsa meg az előny jogtalansága és befolyásolásra alkalmassága közötti összefüggéseket.

Vitassák meg, hogy a megengedett előnyök körét az aktív hivatali vesztegetés tényállásánál a passzív hivatali vesztegetéshez képest eltérően kell-e szabályozni.

Ennek kapcsán elemezzék az 1942. évi X. törvény ma is irányadó indokolásának következő részét:

- „kétségtelen a szokásos társadalmi, udvariassági barátsági ajándékozásokot és ajándéknak szinte nem is nevezhető figyelmességeket nem lett volna helyes bűnvádi eljárás tárgyává tenni. Megengedett lehet ez még akkor is, ha kapcsolatba lehet hozni a közhivatalnok hivatali vagy szolgálati működésével. Az életbe előforduló senki által el nem ítélt esetek, pl. ha a közhivatalnoknak szolgálati jubileuma vagy nyugdíjazása alkalmával kartársai vagy ismerősei emléktárgyat nyújtanak át, vagy magánosok, a felsőbb hatóság kifejezett vagy hallgatólagos bejegyzésével egyik vagy másik rendszerint alárendeltebb – közhivatalnokot megjutalmaznak, különösen sikeres kezdeményező tevékenységéért, pl. életmentéséért, bűncselekmény felderítéséért stb. Bizonyos előny elfogadása továbbá pusztán az állás tekintélyének megóvása vagy a mellékfoglalkozásoktól való elvonás érdekében lehet tiltva. Ilyenkor az előny nyújtója, aki a közhivatali viszonyon kívül áll és a hivatali és a hivatási felfogástól idegen, nem érdemli meg, hogy esetleg minden hátsó gondolat nélkül adott juttatásért büntetőjogi felelőségre vonják. Erre csak olyan cselekmény szolgáltat erkölcsi alapot, amelyben a megrontás csíráját is fel lehet fedezni, azaz az eset egyéni körülményei szerint a közhivatalnok pártatlanságának csorbítását, a javaslat kifejezéséhez képest a közérdek kárára való befolyásolását eredményezheti. Tehát az olyan [...] juttatást érti a javaslat, amely elég jelentékeny arra, hogy a közhivatalnok magát lekötöztetettnek tekintse., érezze, hogy tőle olyan komoly vizontszolgálatot várnak, amit csak közhivatalnoki

minőségében, nem mint magánember teljesíthet. Ez a helyzet bizonyára csak két olyan személy között állhat be, akiknek egyike hivatalos hatáskörénél fogva a másik féllel szemben, ez utóbbiak lényeges érdekeire, tetszése szerint kedvező vagy kedvezőtlen magatartást tanúsíthat. Az természetesen nem szükséges, hogy az ajándékozó már meghatározott ügyet és abban a közhivatalnoknak valamely meghatározott magatartását vegye célba”.

Ennek kapcsán (ha szükséges) használja az alább szakirodalmat: Hollán Miklós: „Molnár Csaba vesztegetési ügye: még egyszer az előny jogtalanságáról. kritikai megjegyzések Gál István László elemzése kapcsán” *Jogesetek Magyarázata*, 2010/3. szám. 45-53. o.

Mutasson rá, hogy az aktív hivatali vesztegetés megvalósulása milyen vonatkozásokban független a passzív hivatali vesztegetéstől. Mutassa be, hogy rá vonatkozó kifejezett tényállás hiányában az aktív hivatali vesztegető milyen esetekben felelne passzív hivatali vesztegetés részeseként.

Példákkal illusztrálja, hogy miként hat ki a hivatalos és a harmadik személy közötti objektív és szubjektív kapcsolat fennállása, illetve ezek hiánya az aktív vesztegetés azon eseteinek megítélésére, amikor az előnyt a hivatalos személyre tekintettel másnak adják.

Példákkal illusztrálja a befolyásolási célzat és a kötelességszegés kiváltására irányuló célzat különbségét.

A vonatkozó kúriai állásfoglalás (BKv 13.) alapján mutassa be, hogy az ügyfél aktív vesztegetésért való felelőssége miképpen függ, illetve kikor nem függ a befolyással üzérkedő cselekményétől.

Mutassa be az aktív vesztegetés tényállásához kapcsolódó előzetes bűnkapcsolati alakzatot, határolja azt el a bűnsegélytől, illetve a feljelentés elmulasztásától.

Vesse össze, hogy miképpen térnek el a büntetése korlátlanul enyhítésének (különös méltánylást érdemlő esetben mellőzésének) feltételei a passzív és aktív hivatali vesztegetés esetén.

Mutassa be a kötelesség megszegése végett elkövetett aktív hivatali vesztegetés és a kötelesség megszegésével elkövetett passzív hivatali vesztegetés szabályozása közötti különbséget.

1.2.4. A nemzetközi kapcsolatban elkövetett aktív hivatali vesztegetés [Btk. 258/B. §, új Btk. 293. § (3) bek.]

Világítsa meg, hogy a nemzetközi kapcsolatban elkövetett aktív hivatali vesztegetést a büntetés korlátlan enyhítése, illetve mellőzése kapcsán miért (lenne) célszerű a megfelelő „hazai” vonatkozású tényállással azonosan kezelni.

Világítsa meg, hogy miért célszerűtlen, hogy a speciális bűncsoportok alakzat tettei csak olyan személy lehet aki hazai, nem pedig külföldi gazdálkodó szervezethez kapcsolódik.

1.2.5. A passzív nem-hivatali vesztegetés (Btk. 251-252. §, új Btk. 291. §)

Szemléltesse a kötelesség-szegési koncepció és a verseny-koncepció eltérését a következő esetek segítségével:

- A vagyonkezeléssel megbízott személy azért engedélyezi fiktív munka kifizetését, mivel előzőleg a kifizetés egy részéből való részesülés ígéretével megvesztegették.
- A vagyonkezeléssel megbízott személy azonos minőségű árut azért nem az olcsóbb beszállítótól rendel, mert a drágábban szállító üzleti partnere (annak képviselője) megvesztegette

ÁROP – 1.1.21-2012-2012-0001

- A vagyonkezeléssel megbízott személy két – minden paraméterében – azonos beszállítói ajánlat közül azért az egyiket választja ki, mert neki ezen árut szállító versenytárs (annak képviselője) jogtalan nem vagyoni (pl. szexuális) előnyt ad.
- A vagyonkezeléssel megbízott személy két – minden paraméterében – azonos beszállítói ajánlat közül azért az egyiket választja ki, mert neki ezen árut szállító versenytárs (annak képviselője) jogtalan vagyoni előnyt ad.
- A vagyonkezeléssel megbízott személy azonos minőségű árut az olcsóbb beszállítótól rendel, de az olcsóbban szállító üzleti partner (annak képviselője) megvesztegette.
- Az egyik versenytárs a másikat azért vesztegeti meg, hogy az ne induljon egy pályázaton. Az ilyen ügyekben ígért (adott) jogtalan előny, általában a megrendelés során elért haszon egy részével (pl. 30%-ával) arányos.

Mutassa be a költségvetési szerv, gazdálkodó szervezet vagy az egyesület fogalmának összefüggését, ha szükséges, készítsen hozzá diagramot.

Mutassa be a gazdálkodó szervezetek fontosabb fajtáit, illetve ismertesse polgári jogi vagy közigazgatási jogi szabályozásuk lényegét.

Mutassa be a dolgozó (tag), illetve a gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személy fogalmának közös elemeit. Ábrázolja ezeket egy Venn-diagramon.

Elemesse az önálló intézkedésre jogosultság fogalmát a nem-hivatali vesztegetés típuseseteit felvonultatva, így elsősorban azárubeszerzés, illetve az egészségügyi ellátás körében. Ez utóbbi vonatkozásban használják a <http://www.eum.hu/archivum/halapenz/legfobb-ugyesz> oldalt, amely Polt Péter dr Kökény Mihály egészségügyi, szociális és családügyi miniszterhez írt tájékoztató levelét tartalmazza e témában,

Hasonlítsa össze miben tér el az előny jogtalanságára vonatkozó mérce passzív nem-hivatali vesztegetés esetén a passzív hivatali vesztegetéstől.

Elemesse, hogy az Mt. szabályozása miképpen hat ki a nem-hivatali vesztegetés esetén adott előny jogtalanságára.

Mutassa be a működésével, illetve a tevékenységével kapcsolatos, illetve a kötelességszegésért elfogadott előny fogalmát, illetve azt, hogy ezek megállapíthatósága miként hat ki az elkövetők büntetőjogi felelősségére.

Mutassa be a passzív nem-hivatali vesztegetés minősítő körülményeit, illetve azt, hogy ezek miként épülnek egymásra.

1.2.6. A nemzetközi nem-hivatali passzív vesztegetés

Ismertesse a külföldi gazdálkodó szervezet fogalmát, illetve annak eltéréseit a „hazai” gazdálkodó szervezetétől. Használjon ebben a vonatkozásban diagramot.

Mutassa be példákkal miért nem logikus, hogy a bűncselekmény feljelentésének elmulasztására csak hazai hivatalos személy köteles, külföldi hivatalos személy nem.

1.2.7. Az aktív nem-hivatali vesztegetés

Mutassa be az aktív nem-hivatali vesztegetés kapcsán a kötelességszegés kiváltására irányuló célzat fogalmát, illetve azt, hogy ez az elem mely eseteket rekeszt ki a bűncselekmény köréből.

Mutassa be ezzel párhuzamosan (ismétlési jelleggel is) a passzív nem-hivatali vesztegető felelősségét is.

1.2.8. A nemzetközi nem-hivatali aktív vesztegetés

Mutassa be a nemzetközi és hazai vonatkozású tényállások eltérő szabályozásának előzményeit, az annak alapjául szolgáló elvi és jogtechnikai hibákat, kiküszöbölésüket, annak hiányosságait a nemzetközi nem-hivatali aktív vesztegetés Btk.-beli szabályozásán.

Ebben a vonatkozásban – ha szükséges – használja Hollán Miklós A nemzetközi kapcsolatban elkövetett vesztegetésről – a Btk. legújabb módosítása kapcsán című cikkét (Jogi Iránytű, 2011/2 szám, 2011. július 20., 40-43. o. http://www.mta-ius.hu/iranytu/9_hollan_miklos.pdf).

1.2.9. A passzív igazságszolgáltatási vesztegetés

Mutassa be, hogy a passzív igazságszolgáltatási vesztegetés tényállása – objektív és szubjektív elemeit tekintve – miként kapcsolódik a bírósági vagy hatósági eljárás fogalmához.

1.2.10. Az aktív igazságszolgáltatási vesztegetés

Mutassa be, hogy az aktív igazságszolgáltatási vesztegetés tényállása – objektív és szubjektív elemeit tekintve – miként kapcsolódik a bírósági vagy hatósági eljárás fogalmához.

1.3. A BEFOLYÁSSAL ÜZÉRKEDÉS

1.3.1. A passzív hivatali befolyással üzérkedés

Hasonlítsa össze a passzív hivatali befolyással üzérkedést és a passzív hivatali vesztegetést a bűncselekményekben résztvevők száma és funkciója szempontjából. Ábrázolja az interakciókat (folyamat)ábrán.

Ismertesse, hogy a passzív hivatali befolyással üzérkedés miként sérti a hivatalos személyek pártatlan (befolyástól mentes) működésébe vetett bizalmat. Állapítsa meg milyen esetekben veszélyezteti a passzív hivatali befolyással üzérkedés a hivatalos személy kötelességteljesítését, figyelemmel a befolyás valódiságra, érvényesítésére vonatkozó szándékra, illetve annak irányultságára.

ÁROP – 1.1.21-2012-2012-0001

A fenti vonatkozásban – ha szükséges használja a következő műveket:

- KIS Norbert: „Büntethető-e a lobbyszás?” *Magyar Jog*, 5/2003: 280–281.
- Hollán Miklós: „A befolyással üzérkedés büntetendősége a közszférán túl” *Állam- és Jogtudomány*, LIII. évf. (2012) 1. szám. 63-99. o.

Ismertesse, hogy miként bővült ki a passzív hivatali befolyással üzérkedés elkövetési magatartásainak köre az új Btk.-ban.

Jellemezze a bűncselekmény központi fogalmát képező a tettes által hivatkozott befolyást, különös figyelemmel annak forrásaira, valódiságára, illetve közvetlenségére.

Mutassa be példákon mikor állítja valaki hivatalos személyt megvesztegetését, illetve kelti ennek látszatát!

Határozza meg, hogy a tényállás megvalósulásához képest a befolyással üzérkedőnek mikor kell hivatalos személynek kiadnia magát.

Mutassa be, hogy az új Btk. utaló rendelkezése miként bővíti ki a bűncselekmény minősített eseteinek körét.

1.3.2. A nemzetközi kapcsolatban elkövetett (passzív) hivatali befolyással üzérkedés

Mutassa be, hogy az új Btk. utaló rendelkezése miként bővíti ki nemzetközi kapcsolatban elkövetett (passzív) hivatali befolyással üzérkedés minősített eseteinek körét.

1.3.3. A hivatali befolyás vásárlása

Mutassa be a tényállás megalkotásához vezető kodifikációs folyamatot. Ha szükséges használja a következő forrásokat:

- BÓCZ E.: A közélet tisztasága elleni bűncselekmények újra kodifikálása. *Büntetőjogi Kodifikáció*, 4. évf. (2004) 4. sz.
- HOLLÁN M.: „A befolyással üzérkedő ügyfelének büntetendőségéről” *Magister Scientiae et Reipublicae*. Ünnepi tanulmányok Máthé Gábor tiszteletére 70. születésnapja alkalmából. Dialog Campus, Budapest, 2011. 39-50. o.
- HOLLÁN M.: „A befolyás vásárlásának büntetni rendeléséről a Btk. legújabb módosításának tervezete kapcsán.” *Jogi Iránytű*, 2011/3. szám (2011. október 7.). 1-2. o. http://www.mta-ius.hu/jogi_iranytu/5_hollan_miklos.pdf

1.3.4. A nemzetközi kapcsolatban elkövetett hivatali befolyás vásárlása

Mutassa be a tényállás megalkotásához vezető kodifikációs folyamatot. Ha szükséges használja a következő forrást:

- Hollán Miklós: „Trading in influence: Requirements of the Council of Europe Convention and the Hungarian Criminal Law” *Acta Iuridica*, Vol. 52. (2011) No. 3. pp. 235-246.

1.3.5. A (passzív) nem-hivatali befolyással üzérkedés

Utaljon rá, hogy a befolyással üzérkedés büntetni rendelése a hivatali szférán túl a magyar büntetőjog különleges megoldása, amely a szocializmusból ered. Abban a vonatkozásban, hogy a hatályos szabályozás mennyiben lépi át az alkotmányosan szükséges és megengedhető mértéket lásd:a következő műveket:

- KIS Norbert: „Büntethető-e a lobbizás?” *Magyar Jog*, 5/2003: 280–281. o.
- HOLLÁN Miklós: „A befolyással üzérkedés büntetendősége a közszférán túl” *Állam-és Jogtudomány*, LIII. évf. (2012) 1. szám. 63-99. o.

1.3.6. A nemzetközi kapcsolatban elkövetett passzív nem-hivatali befolyással üzérkedés

Utaljon rá, hogy a magyar büntetőjog nem rendeli büntetni a nemzetközi kapcsolatban elkövetett passzív nem-hivatali befolyással üzérkedést.

1.3.7. A nem-hivatali befolyás vásárlása

Elemesse az új Btk. tényállását, mutasson rá az

- az egyesületek a gazdálkodó szervezetek mellett való nevesítésével, illetve
- az önálló intézkedésre jogosult személy fogalmának minősítő körülmények közül való elhagyásával

kapcsolatos kodifikációs hiányosságokra.

1.3.8. A nemzetközi kapcsolatban elkövetett aktív nem-hivatali befolyás vásárlása

Utaljon rá, hogy a magyar büntetőjog nem rendeli büntetni a nemzetközi kapcsolatban elkövetett aktív nem-hivatali befolyással üzérkedést.

2. JOGESETEK GYAKORLÁSHOZ/VIZSGÁRA

1.4.

Az adóhatóság munkatársa az adóproblémákkal küzdő vállalkozásoknak, amelyek továbbra is fenn akarták tartani működésüket, pénzért elintézte, hogy halasztási és más kedvezmények iránti kérelmük kedvező elbírálás alá essen.

Az adóhatóság munkatársai ismertségüket kihasználva, kisebb ajándékokkal és más juttatásokkal elérték például, hogy a céggel szemben az előírt határidőnél később bocsássanak ki inkasszót.

Más esetekben (amikor az adóhatóság által vizsgált cég már nem kívánta folytatni addigi tevékenységét) úgy terelték az eljárást az adóhatóság munkatársai, hogy „behajthatatlanság” címén törölték a cég tartozását.

Több alkalommal az adóhatóság munkatársai úgy segítettek a hozzájuk forduló ügyfeleknek, hogy az ügyintéző segítségével a végrehajtás során a piaci értékük

töredékéért értékesítették az érintett cég tulajdonosainak, vagy az általuk kijelölt személyeknek.

Az egyik elkövető arra is kapható volt, hogy az őt korrumpáló cég konkurensainak a működését el állandó adóvizsgálatokkal és más ellenőrzésekkel lehetetlenítse el.⁴

1.5.

A vád szerint az ORFK Rendészeti Biztonsági Szolgálat (Rebisz) Autópálya Rendőrség 2005 áprilisában szerződést kötött egy egyéni vállalkozóval, hogy az egyik alosztályhoz tartozó M3-as szakaszokon végezzen autószállítást, ha baleset miatt azt a rendőrök megrendelik. Az egyik vádlott – aki akkor az alosztálynál parancsnok volt - azonban elintézte, hogy az autómentések egy részét továbbra is egy másik vállalkozóval végeztessék. A káli alosztály parancsnoka a vállalkozói szerződés megkötése után, annak tartalmával ellentétben úgy tájékoztatta beosztottjait, hogy a szerződött vállalkozót kizárólag a lefoglalásra került autók elszállításáról kötelesek értesíteni. A többi esetben pedig továbbra is az autómentést végző másik vállalkozót értesítsék. Az autómentéseket végző vállalkozók a vád szerint rendszeresen jogtalan előnyt ígértek, illetve pénzt adtak át egyes, a baleseteknél intézkedő rendőröknek azért, hogy a működésképtelen gépjárművek elszállításáról őket értesítsék. A szállítási díj körülbelül tíz százalékának megfelelő összeget adtak át a rendőröknek, csaknem 200 esetben került sor ilyen módon autószállításra. A ténylegesen átadott összegek 3 ezer és 12 ezer forint között voltak.⁵

1.6.

Az autós szabálytalanul parkolt, autójára kerékbilincset tettek. A szélvédőn elhelyezett cédula alapján felhívta a közterület-felügyelet központját, ahonnan ki is küldtek két embert, hogy a megszabott díj ellenében leszedjék a bilincset. Ez meg is

⁴ http://nol.hu/archivum/20120817-problemamegoldo_apeh-maffia

⁵ <http://www.origo.hu/itthon/20090702-korrupcio-vademeles-16-autopalyarendor-ellen.html>,
<http://www.jogiforum.hu/hirek/21074>

történt, a férfi fizetett, a két kerékbilincselő ekkor közölte, hogy ezzel még nincs vége, mert bírságot is fog kapni és eljárás indul ellene, de ha fizet nekik 5000 forintot, akkor elintézik, hogy könnyen megússza az esetet. Különben (30) 100 ezer forintos bírságot is kaphat.⁶

1.7.

A Budapesti Nyomozó Ügyészség augusztus elején vesztegetés gyanúja miatt indított eljárást egy kerületi közterület-felügyelet vezetője ellen, mert a gyanú szerint az előző havi kerékbilincselések számától függően 500 ezer és 800 ezer forint közötti "ösztönzési pénzt" fogadott el egy kft. ügyvezetőjének helyettesétől, hogy a közterület-felügyelők több kerékbilincset helyezzenek ki. A gyanú szerint a kerületi közterület-felügyelet vezetője az átvett összegből minden hónapban juttatott beosztott közterület-felügyelőinek is. A kerületben a közterület-felügyelők a kerékbilincs fel- és leszereléséhez közreműködő szervezetként az a kft.-t vették igénybe, a cég ezért a tevékenységért bilincselésenként meghatározott összegű szolgáltatási díjat kapott. Így a kft. érdekelt volt abban, hogy a közterület-felügyelők minél több autóra tegyenek kerékbilincset. [A bíróság később ezen korrupciós cselekmény megvalósulását nem látta bizonyítottnak]. Oldja meg a jogeseteket, mintha a cselekmény bizonyítható lenne.⁷

⁶ http://hvg.hu/itthon/20110224_kozterulet_korrupcio_vademeles vö. Fővárosi Bíróság 14.B.1040/2010/4.

⁷ http://nol.hu/belfold/terezvarosi_kerekbilincs-botrany_jegyzo_es_alpolgarmester_a_gyanusitottak_kozott; http://nol.hu/mozaik/kerekbilincs-ugy_nehany_nap_borton_a_vadlottnak,
http://index.hu/belfold/2012/11/22/2_ev_borton_a_korrupt_kerekbilincselonek/

1.8.

A gépjárművezető-oktató pénzt kért tanítványaitól a sikeres vizsgáért. A vizsga előtt a vádlott két tanítványának felajánlotta, hogy amennyiben fizetnek neki 15 ezer forintot, közbenjár a vizsgabiztosnál a siker érdekében. A tanítványok fizettek, és gyakorlati vizsga mindkettőjüknek sikerült. Az oktató még egy tanulóknak felajánlotta, hogy 15 ezer forint ellenében segíti a sikeres vizsgáját, de a nő ezt az ajánlatot visszautasította, ennek ellenére sikeres vizsgát tett. [A vádlott a tanítványait vizsgáztató biztossal csak hivatalos munkakapcsolatban állt, ezen kívül semmilyen kapcsolata nem volt annak érdekében, hogy a vizsgák sikeresek legyenek.]⁸

1.9.

Az autósiskolák vezetői különböző összegeket kértek tanulóitól, amelyből a vizsgabiztos általában 25-30 ezer forintot kapott a sikeres vizsgákért.⁹

1.10.

A központi Nyomozó Főügyészség vádat emelt egy felszámolási ügyekben eljáró nyíregyházi törvényszéki bíróval szemben. A vád szerint a bíró 2008 végétől 2010 elejéig folyamatosan különböző jogtalan előnyöket fogadott el egy – az ügyben ugyancsak megvádolt – felszámolótól. A felszámoló rendszeresen ingyen szállította autójával a bírónőt, intézte a gépkocsija üzemeltetése során felmerülő szervizmunkákat és más ügyeket, a megtakarításaival kapcsolatos, továbbá a ténylegesen az ő érdekeltségébe tartozó cég ügyeit is. A nyomozás során arra is adat merült fel, hogy a felszámoló költségére vett részt a bírónő egy háromnapos disznótoros rendezvényen. A bírónő a felszámolótól két felszámolási eljáráshoz kapcsolódóan 150 ezer, illetve 125 ezer forintot kért és kapott. Az anyagi előnyökhöz kapcsolódóan a bírónő a felszámolót több esetben a lakásán fogadta, ahol a folyamatban lévő, a felszámolót érintő ügyekről is rendszeresen egyeztettek, illetve ahol a bíró a felszámolótól beadványokat is átvett. A bírónő két

⁸ http://index.hu/belfold/2012/11/29/felfuggesztett_borton_a_korrupt_vezetesoktatonak/

⁹ <http://vezetunk.hu/jogositvany-ugy-harom-es-fel-ev-borton-a-vizsgabiztosnak/>

további, felszámolásokban érdekelt ember ügyeiben is sem az előírásoknak megfelelően – véletlenszerűen, arányosan – jelölte ki a felszámolókat, hanem aránytalanul sokszor jelölte ki a hozzájuk köthető felszámoló szervezeteket.¹⁰

1.11.

Az Országos Rendőr-főkapitányság Pénzmosás Elleni Osztálya volt vezetőjének, Molnár Csabának – nagy sajtóvisszhangot kapott¹¹ – egyik büntető ügyében a vádirat szerint M. Cs. vezető beosztású hivatalos személy által elkövetett vesztegetés büntetettét valósította meg, amikor ajándékot kapott, hogy közbenjárjon a Volksbanknál az ajándékozók érdekeltségi körébe tartozó pénzváltó cég érdekében. Az elsőrendű vádlott egyik az általa a pénzmosásról tartott előadás során ismerte meg D. Z. másodrendű vádlottat, akivel a szakmai ismeretségen túl később baráti kapcsolatba is került. D. Z. gazdasági érdekein keresztül később dr. B. T. harmadrendű vádlott irányítása alá került. B. T. egyik pénzváltó cége a Magyarországi Volksbank Rt. ügynökeként végzett pénzváltó tevékenységet. Ennél a cégnél a bank belső ellenőrzése 2003. augusztus közepén hibákat fedezett fel. B. T. telefonon arra kérte D. Z.-t, vegye fel a kapcsolatot M. Cs.-vel, és kérje meg, intézze el a banknál, hogy a kérdéses céggel szemben ne lépjenek fel. D. Z. ezután találkozót kért M. Cs.-től. A találkozón B. T. zárt borítékban átadott – azzal, hogy ajándékok Szíriából – egy darab 200 forint körüli értékű aranyozott bizsu karkötő, egy fa névtábla, egy távol-keleti származású, 1500 forint körüli értékű, egzotikus faanyagból készült ceruzatartó, valamint meg nem határozható értékű közel-keleti sütemény volt. A másod- és harmadrendű vádlottak a találkozón felkérték M. Cs.-t, hogy vegye fel érdekükben a kapcsolatot a Volksbankkal. Másnap M. Cs. felhívta a Volksbank Rt. jogi osztályának vezetőjét, és kérte, konzultáljanak a PSZÁF pénzváltókkal kapcsolatos „aktivizálódása” tárgyában. Az augusztus 25-i találkozón M. Cs. nem hozta szóba D. Z. és B. T. kérését, miután azt a tájékoztatást kapta, hogy a Volksbank a pénzváltó üzletág tevékenységét megszünteti. A sajtóban cikk jelent meg arról, hogy M.

¹⁰ http://hvg.hu/itthon/20121114_Vadat_emeltek_egy_nyiregyhazi_biro_ellen_

¹¹ Lásd a <http://k-monitor.hu/adatbazis/cimkek/vesztegetes/molnar-csaba-orfk> összeállítását

ÁROP – 1.1.21-2012-2012-0001

Cs. meg nem engedett kapcsolatba került arab pénzváltókkal. 2003. december 2. és 5. között M. Cs. három jelentést írt „arab kapcsolatairól”, amelyekben a kapott ajándékokat is megnevezte, valamint átadta a ceruzatartót, később pedig a bizsu karkötőt is.

Az eset elemzésére lásd:

- Gál István László „Molnár Csaba ügye a Fővárosi Ítéltáblán Döntés az Országos Rendőr-főkapitányság Pénzmosás Elleni Osztálya vezetőjének vesztegetési ügyében” *JeMa* 2010/1. 33-38. o.
- Hollán Miklós: „Molnár Csaba vesztegetési ügye: még egyszer az előny jogtalanságáról. kritikai megjegyzések Gál István László elemzése kapcsán” *Jogesetek Magyarázata*, 2010/3. szám. 45-53. o.

1.12.

Vesztegetés miatt vádat emelt az Állami Egészségügyi Központ tizenegy nőgyógyász szakorvosa és két szülésznője ellen a Fővárosi Főügyészség. A vádirat szerint a volt MÁV Kórház szülészeti- és koraszülöttsztyályn dolgozó orvosok 2007 áprilisa és 2008 júliusa között legalább húsz esetben pénzt kértek az osztályra felvett kismamáktól a szülések levezetéséért és az egyéb beavatkozásokért. A vádlottak között van az akkori osztályvezető főorvos is. A Fővárosi Főügyészség szóvivője szerint a vádlottak az osztályra érkező, szülés előtt álló kismamáktól és azok hozzátartozóitól az egyes orvosi ellátásokért – amelyeket egyébként az Országos Egészségbiztosítási Pénztár is fedezett, így a szülés levezetéséért, az altatásért vagy az érzéstelenítésért – körülbelül ötezer és ötvenezer forint közötti összegeket kértek.¹²

1.13.

Az irányadó történeti tényállás alapján az I. r. vádlott az Agrobank (a továbbiakban: Bank) vezérigazgatójaként dolgozott. A bank kedvezőtlen gazdasági helyzetének javítása érdekében a Bank vezetői elhatározták, hogy a Bank jelentősebb mértékben vesz részt az állami vagyon privatizálására felhasználható ún. Egzisztencia-hitel ("E"-hitel)

¹² http://index.hu/bulvar/2012/01/20/vesztegetessel_vadolnak_tizenegy_nogyogyaszt/

folyósításában. Ennek során a „hitelt kérő ügyféllel az I. r. [...] terhelt már általában az első megbeszélésen közölte, hogy a hitelnyújtásra – egyéb előírt feltételek megléte esetén – csak akkor kerülhet sor, ha a magánosításra kerülő részvények legalább 25 + 1%-át jelképes összegért vagy ellenérték nélkül a futamidő tartamára a Bank által kijelölt cégnek vagy magánszemélynek átengedi, és a Bank ennek révén részt vehet a cég irányításában és afelett fokozott ellenőrzést gyakorolhat [...]”. Az I. r. terhelt bizonyos esetekben ezen felül is előnyöket is kért a hitelt kérő ügyfelektől, így pl. „az adósságot évente e vagyonrész névértéke 15%-ának megfelelő összegű költségtérítés megfizetése is terhelte”, az átvevő céget „3,6 millió forint osztalékra osztalékelsőbbiség illette meg”, illetve a Bank által „kijelölt céget [...] 16 éven keresztül összesen 151 200 000 forint kamat illeti meg”. Volt olyan szerződés is, amely alapján a hitelt kérő ügyfél az általa átadott ingatlant visszabérelte, de a kifizetett bérleti díjakat később az ingatlan tulajdonába való visszakerülése esetén sem követelhetette volna vissza. Az ügyfelek egy bizonyos részének „hitelkérelmét más bank már elutasította”, illetve nekik a „privatizációs pályázat eredményessége folytán sürgőssé vált az »E« hitel folyósítása”. Egyes esetekben pedig a bank az „E” hitelen felül „az önerőhöz és a kárpótlási jegyek megvásárlásához szükséges pénzt” is rendelkezésére bocsátott az adósoknak.¹³

1.14.

T1 a hazánkban bejegyzett C1 Bt. vezető tisztségviselője. T2 egy Németországban bejegyzett társaság C2 AG beszerzési igazgatója. T1 és T2 Budapesten, 2011 júliusában üzleti ebéden vesznek részt. T1 elmondja, hogy C1 alkatrészeket szállítana a C2 által Németországban gyártott járművekbe. T2 tájékoztatja T1-et, hogy az általa kínált alkatrészek a német piacon drágák és korszerűtlenek. T1 100 000 eurót ígér T2-nek, ha az alkatrészeket a C2 AG nevében mégis az ő cégétől rendeli meg. T2 az ajánlatot felháborodottan visszautasítja.

¹³ Vö. Legf. Bír. Bf. III.170/1998/5., <http://www.lb.hu/hu/elvhat/811999-szamu-bunteto-elvi-hatarozat>., BH 2000. 238.

Az előző eset, de C1 régtől fogva C2 beszállítója. T2 a szokásos üzleti ebéden azt közli, hogy egy másik cég a jövő évre egy olyan ajánlatot adott, amely kedvezőbb C1 idei évi feltételeinél. T2 100 000 eurót kér T2-től, hogy a megrendelést a korábbi feltételekkel mégis C1 kapja. T1 visszautasítja a kérést.

Az előző eset, de T1 a kérést elfogadva 50 000 eurót ad T2-nek, hogy a megrendelést tényleg ők kapják. T2 az előnyt elfogadja, döntése következtében pedig a megrendelést C1 cég meg is kapja.

Az előző eset, de a megrendelést T2 döntése következtében végül a kedvezőbb ajánlatot adó másik cég kapja.